

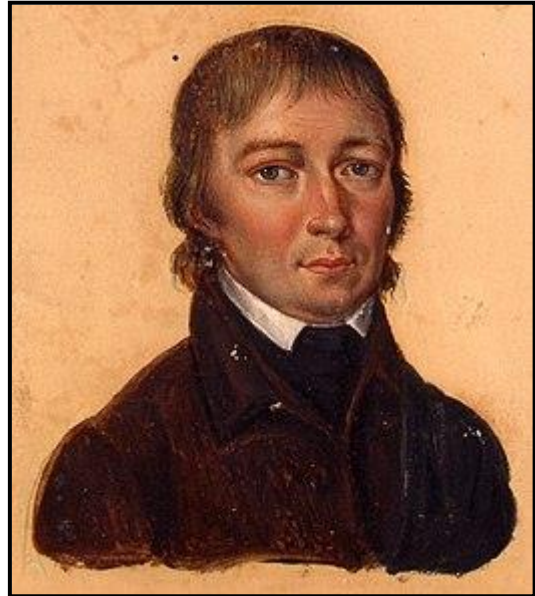
Valentin Vodnik: Dramilo

(Besedila pesmi ti v zvezek ni potrebno prepisovati.)

Slovinc, tvoja zemlja je zdrava
in pridnim nje lega najprava.
Polja, vinograd,
gora, morje,
ruda, kupčija
tebe rede.

Za uk si prebrisane glave
pa čedne in trdne postave.
Išče te sreča,
um ti je dan,
našel jo boš, ak
nisi zaspan.

Lej, stvarnica vse ti ponudi,
iz rok ji prejemati ne mudi!
Lenega čaka
strgan rokav,
palca beraška,
prazen bokal.

Spodnje besedilo prepiši v zvezek za književnost.

Dramilo je **domoljubna/domovinska pesem** (pesem, v kateri pesnik izpoveduje ljubezen do svoje domovine, do naroda). Vodnik jo je napisal v 18. stoletju, da bi z njo predramil Slovence (v njih je skušal dvigniti narodno zavest – ljubezen do naroda in domovine).

Pesem je na začetku nosila naslov Pesma na moje rojake. Izšla je leta 1795 v Veliki pratiki (ki jo je urejal Vodnik). Vodnikovo sporočilo je lahko zelo aktualno tudi danes.

Sporočilo pesmi *Dramilo* je: **Slovenci naj se zavedajo, da jim narava omogoča blagostanje, srečo, razvoj, če bodo pridni in delavni.**

1. Vsebinska analiza:

- ✓ Poišči verze, ki dokazujejo trditev, da je Dramilo domoljubna pesem in jih izpiši.
- ✓ Navedi, kakšen odnos ima pesnik do narave (podkrepi s primerom iz besedila).
Zapiši tudi sopomenko za besedo narava, ki jo je Vodnik uporabil v svoji pesmi.
- ✓ Razloži verz: "išče te sreča, um ti je dan, našel jo boš, ak' nisi zaspan".

2. Oblikovna analiza:

V pesmi poišči primere za zahtevana pesniška sredstva in jih izpiši.

- rima
- nagovor
- okrasni pridevek
- poosebitev

Opiši sestavo kitice v pesmi.

(število verzov, rima, stopica)

Poustvarjalno pisanje (izbiraš lahko med 3 možnostmi)

1. *Napiši izviren song (peta pesem – popevka) o svoji domovini.*
2. *Nariši grafit o svoji domovini.*
3. *Preberi Trkajevo pesem Dramilo in v njej poišči misli, ki so skupne njemu in Vodniku.*
- zapiši jih v zvezek

ALI

- izpiši tiste Trkajeve verze, ki govorijo o Sloveniji.

Svojo nalogo pošlji učiteljici po elektronski pošti.

Dodatna naloga za vedoželjne:

Navedi, kaj vse nas danes spominja na Vodnika? Poimenovanja ...

<https://www.youtube.com/watch?v=xLhkpsP-aSU>

Nej razsvetlim hodnik k Valentin Vodnik,
grem zadnja vrata desno, da pržgem vse luči.
Uzuni se dani, v lobanji sanje REM.
Nej ostanem ali grem, je vse res al samo sen?
Zvonovi, v stolpih nov začetek, big bang.
Iz Linhartove ženem ta Matiček sleng.
Nej spomnem te na anekdoto o človeku, ki je isku zlata.
Isku ga povsod drugje, brez da »čeknu« lastna tla.

Kle čebela sivka je doma in najstarejši inštrument.
Iz ust v božja ušesa nesem najnovejši monument.
Nisi bizismen, če pravš, dej ves biznis men.
Za vse je kle dovolj, če zadovoljen si z malo menj.
Kdo je hud, če rečem da sem domoljut?
Hočjo nas osušit in pol prodat k pršut.
Dvigam glas, ker ljubezen je zdravilo.
Primem za zavest krmilo, zmaga v mojih rokah.
V sebi mam dramilo!

Zemlja je zdrava, lega je prava.
Posluši prebisana glava -
sreča te išče, um ti je dan,
našel ju boš, če nisi zaspan. Dramilo.
Hej, zdej je cajt, da zbudimo vse.
Dajem not v rimo ti novo upanje.
Pusti to pravilo, rapam višjo silo,
1,2, majk check.
Not v srcu mam to #Dramilo!

Z eleganco lipicanca zdej ti mečem stance.
Premal se poznavaj, da sva tujca si, zato brez distance.
Vplivam na prešerne duše, kaplje dežja sredi suše.
Dvigam mrtve pesnike izpod ruše:
»Ven planem iz plamena s svetlobo obdan«
Čakam, da se dih iz mojih ust transformira v orkan.
Sreča čaka lahka me za naslednjim vogalom.
Nikol skor depresiven (zakaj), ker o jutru vem premalo!
Evo fnt ti ogledalo, lej še "lev in mld", a v resnici "mladi lev"
Moj "mijeev" je ratu "ROAR", želja vedno bolj delat tale rap.
Tko k Triglav rast, stati inu obstati, mam ta true bar
Slavo in čast!
Lahka rečeš pravličar, a mi vseeno pust,
da verjamem v srečen konec raj kokr večni plus.
Maš premalo argumentov v glavi, da prepričaš me.
Glava misl, a srce ve
drgače kot ostali organi.
Mam dramilo v svoji dlani,
da zapičem te v žilo že od lani.
Delam za dan zmage, vse je v pripravi.
Začne se v mojih mislih, konča se v večni slavi.
Začne se v mojih prsih, konča u večni slavi!
Dvignem majk k Mojzes, dirigiram tej poplavi,
da pokažem, kdo smo mi in od kod so ti junaki -
poeti - prepodijo se ti zmot oblaki!

Prepiši v zvezek.

VALENTIN VODNIK – življenje in delo

Valentin Vodnik se je rodil **1756** v Šiški (takrat je bila Šiška še predmestje Ljubljane), umrl pa leta **1819** v Ljubljani.

Bil je duhovnik, novinar, profesor, ravnatelj, knjižničar in prevajalec, zbiral je besede za slovar, napisal je slovnico za šole (prva slovnica v slovenskem jeziku, 1813). Njegova pesniška zbirka ***Pesme za pokušino*** (1806) velja za prvo slovensko pesniško zbirko.

Dve leti je deloval v samostanu. Tam je spoznal **Marka Pohlina** in **Damascena Deva**. Nato mu je ljubljanski škof dovolil, da je postal kaplan. Med službovanjem na **Koprivniku nad Bohinjem** se je spoznal z baronom **Žigo Zoisom**, ki je zelo vplival nanj. Zois ga je vključil v svoj krožek in ga usmerjal k lepemu knjižnemu jeziku in izvirnosti, ki naj ima pred očmi potrebe ljudstva in takratne razmere na Slovenskem.

Zois, Pohlin in Vodnik spadajo v obdobje **razsvetljenstva**. Želeli so razsvetliti in izobraziti ljudi, da bi se dvignili v napredku. Vodnik je izdajal in urejal prvi slovenski časopis ***Lublanske novice***. Pisal je priročnike (***Babištvo***, ***Kuharske bukve*** – rojen je bil kot sin gostilničarja). Objavljal je tudi v prvem slovenskem pesniškem almanahu (letnem zborniku, letopisu) ***Pisanice***.

Za radovedneže → Poskusi rešiti Vodnikove uganke.

*Je v sodcu brez obroča
rumena in bela moča.* _____

*Brez mene nič lepega,
zelenega, belega;
poprašaj očesa,
kje neki sem, česa.* _____

*Eden za enim tečeta,
nikdar se ujeti nečeta.* _____